

Kriterier för bedömning av professionellt förhållningssätt på läkarprogrammet

Version 2.0 (september 2024)

**Karolinska
Institutet**

Kriterier för bedömning av professionellt förhållningssätt i läkarprogrammet

I alla läkarprogrammets kursplaner finns mål som relaterar till professionalism och i Examensordningen finns nedan mål för läkarexamen:

Färdighet och förmåga

10. visa fördjupad förmåga till **professionellt bemötande** av patienter och deras närstående med respekt för patienternas och deras närståendes integritet, behov, kunskaper och erfarenheter
16. visa fördjupad förmåga att bidra till **lärande** i olika grupper och att genomföra **handledande** uppgifter
17. visa förmåga till **ledarskap** och **interprofessionellt samarbete** såväl inom hälso- och sjukvården som med professioner inom andra delar av samhället

Värderingsförmåga och förhållningssätt

21. visa förmåga till självreflektion och empati samt till ett **professionellt förhållningssätt**
22. visa förmåga till ett **hälsofrämjande förhållningssätt** med helhetsyn på patienten utifrån ett vetenskapligt synsätt och med särskilt beaktande av etiska principer och de mänskliga rättigheterna
23. visa förmåga att identifiera sitt behov av att fortlöpande **utveckla sin kompetens** och att ta ansvar för detta.

Kriterierna i detta dokument gäller övergripande på Läkarprogrammet, inom alla kurser. De utgör bas för den löpande bedömning som görs av alla studenter i alla sammanhang där de uppträder i sin roll som student. Kriterierna anger förhållningssätt så som det yttrar sig i form av beteenden och kan användas både vid regelrätta examinationstillfällen och i andra sammanhang. Värderingsförmåga och reflektionsförmåga kan även bedömas genom till exempel reflektionsuppgifter eller diskussioner och kan då behöva särskilda kriterier för den specifika uppgiften.

Kriterierna används formativt i undervisningen för att klargöra vad som förväntas av studenter, som stöd för lärare vid återkoppling till studenter med brister, samt summativt vid betygsättning. Vid ställningstagande till underkännande ska alltid examinator samråda med programmets kommitté för bedömning av professionellt förhållningssätt, se Anvisningar för bedömning och betygsättning av professionellt förhållningssätt. Förslag till brytpunkter för underkänt anges, samt exempel på vilka underlag som därvid krävs.

Kriterierna indelas i nedan fyra domäner för professionell utveckling

	Integritet, tillförlitlighet (etik, juridik och vetenskaplighet)	<i>Vara förtroendeingivande, uppriktig, ärlig, följa regelverk och riktlinjer. Vara öppen med misstag. Agera inom sina befogenheter.</i>
	Engagemang	<i>Ta ansvar för sin roll och sina åtaganden gentemot andra. Närvara, delta och bidra. Komma i tid och inte gå i förtid. Vara tillgänglig för uppdrag, hålla deadlines, svara på kommunikation i tid. Försöka överträffa minimivån.</i>
	Samspel och kommunikation	<i>Kunna arbeta i team. Förhålla sig konstruktivt och respektfullt till medarbetare, lärare, administrativ personal och medstudenter. Visa empati, respekt och engagemang för patienter. Beakta professionella gränser till patienter och närstående och allmänhet. Bemöta andra på ett inkluderande sätt</i>
	Självinsikt	<i>Vara medveten om sina begränsningar. Kunna ta till sig återkoppling. Förstå sin del i helheten och acceptera att egna behov kan behöva stå tillbaka. Kunna hantera förändringar, och arbetstider med flexibilitet vid behov. Känna igen mental trötthet och frustration och kunna hantera dem konstruktivt.</i>

Kriterier för formativ- och summativ bedömning av professionellt förhållningssätt

	Konkreta exempel på önskat beteende	Kriterier för underkänt	Underlag	Kommentar
<p>Integritet, tillförlitlighet (etik, juridik och vetenskaplighet)</p> <p>Vara förtroendeingivande, uppriktig, ärlig, följa regelverk och riktlinjer. Vara öppen med misstag. Agera inom sina befogenheter.</p>	Ärlig och korrekt	Osant intygande Fusk Plagiat	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Tecken till fusk, förfalskade underlag, lärares eller annans dokumentation av muntligt osant intygande. 	Ev. disciplinärende.
	Ärlig och korrekt, står för sin sak och framträder i eget namn och roll på tydligt sätt.	Tar åt sig äran för andras arbete. Döljer sin identitet i professionell kommunikation, vilseleder genom att använda falsk avsändare.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Tecken till fusk, förfalskade underlag, lärares eller annans dokumentation av muntligt osant intygande. 	Ev. disciplinärende.
		Påverkad av droger eller läkemedel i studiesituation	• ProfDOPS	Disciplinärende.
		Brott mot patientsekretess	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Skriftliga underlag/skärmdumpar, etc 	Ev. omedelbart avbrytande.
		Upprepad underlåtenhet att rapportera vital patientinformation, relaterat till förväntad kompetens	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU (MiniCeX, EPA, Dialoginstrument) • Journalhandling 	Ev. disciplinärende.
	Använder resurser och utrustning på ett korrekt och hållbart sätt.	Felaktigt eller otillbörligt bruk av utrustning, relaterat till förväntad kunskap om regler och säkerhet.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU (MiniCEX, EPA, Dialog instrument) • Journal 	Ev. disciplinärende.
		Upprepade avsteg eller brott mot gällande riktlinjer trots påpekande		
	Beaktar egna begränsningar och agerar inom ramen för de befogenheter som tilldelats.	Överskrider sina befogenheter. T ex: Om student informerar patient om diagnos eller behandling utan att handledare tillfrågats.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Journal, logg från journalsystem 	Ev. lagöverträdelse. <i>Examinator kan med omedelbar verkan kan avbryta VFU om student uppvisar allvarliga brister.</i>
	Följer riktlinjer avseende klädsel, beteende, hygien.	Upprepade avsteg från hygienriktlinjer	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU 	
	Delat bilder eller information på sociala medier el dyl som riskerar att undergräva allmänhetens respekt för vården eller utbildningen.	• Ev skärmdump eller dylikt	Ev. lagöverträdelse.	

	Konkreta exempel på önskat beteende	Kriterier för underkänt	Underlag	Kommentar
<p>Engagemang</p> <p><i>Ta ansvar för sin roll och sina åtaganden gentemot andra. Närvara, delta och bidra. Komma i tid och inte gå i förtid. Vara tillgänglig för uppdrag, hålla deadlines, svara på kommunikation i tid. Försöka överträffa mininivån.</i></p>	Kommer i tid och deltar under hela undervisningspass	Upprepad sen ankomst. Lämnar undervisningstillfällen i förtid. Saknar giltiga skäl för ovanstående eller gör det systematiskt med angivande av falskt giltigt skäl.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall för seminarier • Närvarorapportering 	
	Meddelar frånvaro/ förse- ning/behov att lämna tidigare enligt kursens instruktion och har då giltigt skäl.	Upprepad underlåtit att meddela sen ankomst/lämnat i förtid. Ej meddelat frånvaro enligt instruktion. Saknar giltiga skäl för frånvaro /gör det systematiskt med angivande av falskt giltigt skäl.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall för seminarier • Närvarorapportering 	
	Svarar inom förväntad/angiven tidsram vid kontakter med lärosätet.	Upprepad mönster av att inte svara i tid, utan giltigt skäl	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • E-post, sms eller dylikt 	
	Agerar på basen av återkoppling från lärare, handledare och andra studenter	Förändrar inte beteende eller utvecklar inte sina kunskaper och färdigheter trots återkoppling på brister.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall för seminarier Självvärdering och handlingsplan (Mentorprogrammet och TBL). 	Beakta ev. behov av att koppla flera underlag
	Deltar och bidrar aktivt i gemensamt grupparbete, är väl förberedd och delaktig i att driva gruppens arbete framåt	Upprepad beteende av att inte delta och bidra till gruppövningar och seminarier.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall f seminarier 	
	Bidrar till andras lärande. Är förberedd inför gemensamma läraaktiviteter och bidrar med sina kunskaper.	Upprepad beteende (mönster) av att komma oförberedd, ej bidra med kunskaper, "åka snålskjuts" på medstudenter.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall f seminarier 	Äv. ej låta sig undersökas och ge återkoppling vid aktiviteter där studenter tränar undersöknings- teknik på varandra
	Deltar i patienters vård, är väl förberedd vid kliniska placeringar, respekterar medarbetares kunskaper och ansvar, ser sin roll i helheten.	Undviker att delta aktivt efter för- måga i patientvård, drar sig undan. Underlåter att förbereda sig med teoretisk medicinsk, juridisk och säkerhetskunskap inför VFU.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU 	

	Konkreta exempel på önskat beteende	Kriterier för underkänt	Underlag	Kommentar
<p>Samspel och kommunikation</p> <p><i>Kunna arbeta i team. Förhålla sig konstruktivt, professionellt och respektfullt till medarbetare, lärare, administrativ personal och medstudenter. Visa empati, respekt och engagemang för patienter. Beakta professionella gränser till patienter och närstående och allmänhet samt. Bemöta andra på ett inkluderande sätt</i></p>	Kommunicerar respektfullt och artigt även i situationer då oenighet föreligger.	Respektlös, aggressiv eller hotfull kommunikation. Använder nedsättande språk. Beaktar inte riktlinjer för professionell kommunikation trots uppmärksammande.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Skriftliga underlag som epost, sms, etc. • Bedömning i VFU • Bedömningsmall f seminarier 	Ev. disciplinärende
	Behandlar andra med respekt och beaktande av lika villkor, och jämlikhet.	Negativ särbehandling av medstudenter, personal eller patienter.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Skriftliga underlag som epost, sms, etc. • Bedömning i VFU • Bedömningsmall f seminarier 	Ev. disciplinärende
	Ger utrymme åt andra och bidrar till ett öppet samtalsklimat	Upprepad beteende av att inte ge utrymme åt medstudenter i diskussioner	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall f seminarier 	
	Visar respekt för andras behov och intresse och anpassar sina önskemål till situationen och andras behov.	Upprepad beteende av att sätta sig själv och egna intressen framför medstudenters eller patienters (t ex låter egna övertygelser påverka patientvård, andras arbetssätt eller säkerhet).	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall f seminarier 	
	Visar respekt för olika medarbetares roller och ansvar i teamet.	Ifrågasätter teammedlemmars kompetens i vården, agerat på ett sätt som försvårar för /undergräver andras möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU 	
		Vid upprepade tillfällen uppträtt respektlöst mot andra.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Ev skärmdump eller dylikt 	
		Uppvisat störande beteende i klassen eller med sjukvårdsteamet utan att justera sitt beteende vid återkoppling.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Ev skärmdump eller dylikt 	

	Upprätthåller professionella gränser i relation till medarbetare/personal och omvärld	Ingått i personliga/privata relationer med medlem i hälso- och sjukvårdsteamet, på ett sätt som stör lärande och patientvård	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Ev skärmdump eller dylikt 	
	Upprätthåller professionella gränser i relation till patienter/närstående	Kontaktar patienter privat eller accepterar patienter invitation till privat umgänge. Sexuell relation med patient.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Ev skärmdump eller dylikt • Uppgift från patient 	Ev. lagöverträdelse.
	Adekvat klädsel och personlig hygien.	Vid upprepade tillfällen burit olämplig klädsel (alltför informell privat klädsel, inadekvata/smutsiga arbetskläder, etc.) i undervisningslokaler eller i sjukvårdsmiljön	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU 	
		Utsätter patienter eller andra för risker, genom att komma sjuk till undervisning	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU 	
	Uppträder korrekt, artigt och professionellt vid muntlig och skriftlig kommunikation, t.ex. via mejl, telefon, sociala medier, vid presentationer. Kommunicerar respektfullt och artigt även i situationer då oenighet föreligger. Presenterar sig på ett adekvat sätt.	Underlåtenhet att beakta riktlinjer för professionell kommunikation trots uppmärksammande. Använder ovårdad eller respektlöst språk trots påpekande. Förmår inte etablera kontakt på ett konstruktivt sätt.	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall för seminarier • Kollegial bedömning i TBL Skriftlig intern och extern kommunikation såsom e-postmeddelanden, sms m.m.	Ev. disciplinärende om trakasseri eller diskriminering.

	Konkreta exempel på önskat beteende	Kriterier för underkänt	Underlag	Kommentar
<p>Självinsikt</p> <p>Vara medveten om sina begränsningar. Kunna ta till sig återkoppling. Förstå sin del i helheten och acceptera att egna behov kan behöva stå tillbaka. Kunna hantera förändringar, och arbetstider med flexibilitet vid behov. Känna igen mental trötthet och frustration och kunna hantera dem konstruktivt.</p>	<p>Tar emot konstruktiv återkoppling från lärare, handledare och andra studenter och använder den som stöd för utveckling och för att göra förändringar</p> <p>Tar emot konstruktiv återkoppling. Vidgår misstag och egna fel och försöker rätta till.</p>	<p>Upprepat beteende av att inte kunna ta emot återkoppling, till exempel genom ensidiga invändningar, aggressivitet och/eller oförståelse för given återkoppling</p> <p>Tar ej ansvar för egna felhandlingar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU • Bedömningsmall för seminarier 	<p><i>Underlag bör komma från minst två olika källor/tillfällen, för att undvika risk för underkännande p.g.a. mindre lämplig form av återkoppling.</i></p>
	<p>Visar förståelse för att andra hänsyn än de egna behoven kan vara bestämmande.</p> <p><i>Till exempel: gruppindelningar, antal tillfällen till bedömning, val av VFU-placering, schemaläggning lärsaktiviteter i sjukvården m.m.</i></p>	<p>Genom upprepade krav, otrevlig ton och/eller upptagenhet med egna behov visat oförmåga att acceptera att anpassningar till individuella önskemål inte kan göras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Skriftlig kommunikation, dokumentation av lärare eller annan personal. 	
	<p>Visar medvetenhet om egna begränsningar</p>	<p>Återkommande ifrågasättande av mer seniora och erfarna medarbetares kompetens utan rimlig grund.</p> <p>Överträder befogenheter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ProfDOPS • Bedömning i VFU (MiniCEX, EPA, Dialoginstrument) • Journal 	<p>Ev. disciplinärende.</p>